

PROMISE
PROJECT SERIES

PROMISE
Uppföljningsverktyg
för Barnahus

Projektserien PROMISEwww.childrenatrisk.eu/promise

Utgivare:	Östersjöstaternas råd, Verwey-Jonker Instituut och Stiftelsen Allmänna Barnhuset
Författare:	Peter van der Linden Eliane Smits van Waesberghe Anna Wroblewska Freek de Meere
Layout och redigering:	Shawna von Blixen
Viktiga bidrag:	Jodi Mak, Olivia Lind Haldorsson
Svensk bearbetning:	Åsa Landberg, Olivia Lind Haldorsson, Carl Göran Svedin
PROMISE-kordinator:	Östersjöstaternas råd, expertgruppen för barnens rättigheter och beskydd - Children at Risk
Projektpartners:	Barnahus i Linköping och Stockholm Barnahus i Reykjavik, Island Child Circle, Belgien Kenter Jeugdhulp, Nederländerna Verwey-Jonker-institutet, Nederländerna

Medverkande länder:

Bulgarien: Petya Dimitrova, Zone Protection
Kroatien (Zagreb): Anna Marija Spanic, Gordana Flander, Centrum för skydd av barn och ungdomar, Zagreb
Cypern: Vasiliki Kourri, Hope for Children CRC Policy Centre
Estland: Ann Lind-Liiberg, Lastemaja Tallinn och Departementet för barn och familjer, Socialministeriet
Finland: Minna Sinkkonen, Nationella institutet för hälsa och välfärd
Tyskland: Andrea Moehringer, World Childhood Foundation Tyskland
Ungern: Krisztina Petka och George Virag, ESZTER-stiftelsen; Lazáry Györgyné, Barnahus Szombately
Island: Olof Asta Farestveit, Barnahus Island
Irland: Michael van Aswegen, TUSLA, National Steering Group Sexual Abuse Services
Lettland: Laura Ceļmale, Centrum mot övergrepp Dardedze. Lauris Neikens, Barn- och familjepolitiska departementet, Valfärdsministeriet.
Litauen: Dainora Bernackiene, Barndivisionen, Familj- och samhällsdepartementet, Social- och arbetsministeriet
London: Hong Tan, National Health Service
Malta: Ruth Rose Sciberras och Joseph Antoncich, FSWS-Appogg
Nederländerna: Janet van Bavel, MDCK Kennemerland
Polen: Maria Keller-Hamela och Beata Wojtkowska, Empowering Children Foundation
Rumänien: Adina Mihaela Codres, Ministeriet för arbete, familj, socialt skydd och äldre, Nationella myndigheten för skydd av barns rättigheter och adoption; Andreea Bijii, Rädda Barnen Rumänien
Skottland: Anna O'Reilly, Assistant Director (East Region) CHILDREN1st; Tim Barraclough, Chief Development and Innovation Officer, Scottish Courts and Tribunals Service
Sverige: Anna Nelson och Anna Petersson, Barnahus Linköping; Ylva Edling, Barnahus Stockholm

PROMISE Uppföljningsverktyg för Barnahus

(självutvärdering)

Innehåll

Så här använder du uppföljningsverktyget	3
Uppföljningsverktygets innehåll.....	4
1: Centrala principer och övergripande aktiviteter	4
2: Samverkan mellan verksamheter	4
3: En bred målgrupp	5
4: Barnvänlig miljö.....	5
5: Samordning av insatser i enskilda ärenden	5
6: Barnförhör	6
7: Medicinsk undersökning	6
8: Behandlingsinsatser	6
9: Kompetensutveckling	6
10: Prevention: informationsspridning, medvetandegörande och extern kompetensutveckling.....	7
Ladda ned uppföljningsverktyget	7

Så här använder du uppföljningsverktyget

Innehållet i nästa kapitel utgör en utgångspunkt för yrkesutövare att följa upp den egna verksamheten enligt kvalitetskriterierna för europeiska Barnahus. Kriterierna poängsätts enligt en av två kategorier: ja (=1) och nej (=0).

Uppföljningen resulterar i ett poängvärde (% uppnådda kriterier). Om poängvärdet är 100 procent har verksamheten uppfyllt alla kriterier. Uppföljningen ger en allmän indikation på i vilken utsträckning ett Barnahus uppfyller kriterierna och arbetar enligt Barnahus-modellen.

Rekommendationen är att en blandad grupp med 6-8 personer fyller i uppföljningsverktyget, eftersom poängen kan skilja sig åt beroende på perspektiv och upplevelse. Följande perspektiv är relevanta för att ge ett helhetsperspektiv:

- a. Ledning på Barnahus och samverkande myndigheter
- b. Personal på Barnahus och samverkande myndigheter
- c. Brukare

Uppföljningsverktyget kan fyllas i individuellt, men rekommendationen är att Barnahusets team träffas för att genomföra övningen tillsammans. När utvärderingen har slutförts rekommenderar vi att ledning och personal från Barnhuset diskuterar och delar sina perspektiv, även vad resultatet innebär när det gäller behov av organisationsutveckling.

Följande publikationer kan vara till hjälp vid övningen och diskussionen:

- European Barnahus Quality Standards: Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence
- PROMISE Compendium of Law and Guidance: European and International Instruments concerning Child Victims and Witnesses of Violence

Du kan ladda ned en engelsk version av uppföljningsverktyget här:

www.childrenatrisk.eu/promise/trackingtool

Uppföljningsverktygets innehåll

Uppföljningsverktyget bygger på de tio europeiska kriterierna för Barnahus. De beskrivs detaljerat i *"Kvalitetskriterier för Barnahus"*.

Kriterierna innefattar principer, aktiviteter och strukturer som möjliggör barncentrerade, samordnade och effektiva åtgärder.

1: Centrala principer och övergripande aktiviteter

- Barn och deras icke-förövande familj/vårdgivare/stödpersoner har alltid åtkomst till adekvat information.
- Barn och deras icke-förövande familj/vårdgivare/stödpersoner kan påverka tiden, platsen och utformningen av Barnhusets insatser.
- Barn ges möjlighet att komma till tals och deras åsikter, behov och farhågor utgör underlag vid bedömningar av barnets bästa och planering och utformning av insatser.
- Åtgärder vidtas för att undvika onödiga dröjsmål:
 - Det säkerställs att barnförhör genomförs inom en angiven tidsperiod;
 - Det säkerställs att bedömningar av barns skyddsbehov genomförs inom en angiven tidsperiod;
 - Det säkerställs att barns fysiska och psykiska hälsa bedöms i god tid;
 - Det säkerställs att insatser för såväl barnet som barnets familj/vårdgivare/stödpersoner kan påbörjas så fort som möjligt.

2: Samverkan mellan verksamheter

- Behöriga representanter för de samverkande myndigheterna har undertecknat ett avtal som reglerar samverkan i Barnhuset. Avtalet inkluderar en tydlig definition av de ingående verksamheternas respektive roller och ansvarsområden;
- Barnhuset erkänns och regleras i en nationell eller lokal social- eller barnavårdstjänst, brottsbekämpande myndighet/rättsväsende eller det nationella hälsovårdssystemet via lag eller formellt avtal.

3: En bred målgrupp

- **Alla** barn som är offer för och/eller vittnen till våld, oavsett typen av våld, har likvärdig åtkomst till Barnhuset och erbjuds en multidisciplinär insats.
- Särskilda ansträngningar görs för att nå alla barn som är offer eller vittnen oavsett typen av våld.

4: Barnvänlig miljö

- Lokalerna är utformade på ett barnsäkert, barnvänligt och åldersanpassat sätt, det gäller:
 - väntrummet och barnförhöringsrummets möblering
 - material (till exempel åldersanpassade leksaker, läsmaterial och aktiviteter)
 - privata och ljudisolerade rum
- Kontakt mellan offret och den misstänkte förövaren undviks alltid.
- Lokalerna är (fysiskt) tillgängliga för **alla** barn oavsett bostadsort.

5: Samordning av insatser i enskilda ärenden

- Det samverkande teamet och de olika verksamheterna delar information som gäller ärendet under hela brottsutredningen och rättsprocessen till förmån för barnet och barnets bästa.
- En särskilt utsedd person i teamet följer och samordnar den multidisciplinära insatsen. Detta gäller även den gemensamma bedömningen av ärendet som utgör grunden för varje barns individuella plan.
- Barnhuset säkerställer en kontinuerlig dokumentation av och åtkomst till relevant information om hur ärendet fortlöper för medlemmarna i det samverkande teamet, tills ärendet har avslutats.
- Barnets sekretess garanteras. Det finns en tydlig plan för att hantera konfidentiell information från klienterna, för förvaring av informationen och för vem som har tillgång till den.
- En särskilt utsedd, utbildad person eller medlem i teamet följer den multidisciplinära insatsen för att säkerställa att barnet och icke-förövande familjemedlemmar/vårdgivare får kontinuerligt stöd och uppföljning.

6: Barnförhör

För att garantera kvaliteten på den erhållna bevisningen och minimera påverkan från förhørsledaren:

- Genomförs barnförhör enbart av specialiserad personal.
- Genomförs barnförhör enligt evidensbaserad praktik och protokoll.
- Anpassas barnförhöret efter det enskilda barnet (till exempel vad gäller ålder, utvecklingsnivå, kulturell bakgrund, och särskilda behov).

7: Medicinsk undersökning

- Läkarundersökningar och behandlingar utförs som regel i Barnhusets lokaler (såvida inte akuta eller komplicerade fall kräver särskild utrustning eller sjukhusvård, som öppenvårdspatient eller inlagd patient).
- Så långt som möjligt, utförs rättsmedicinska undersökningar på Barnhus samma dag som barnförhöret.
- Medicinska undersökningar utförs av specialiserad personal som har utbildats i att känna igen tecken på fysisk, sexuell och psykisk barnmisshandel samt på vanvård av barn.

8: Behandlingsinsatser

- Behandlingsinsatser vid psykisk ohälsa tillhandahålls av personer med specialutbildning och expertis.
- Barn som är brottsoffer eller vittnen och som kommer till Barnhus erbjuds som rutin bedömning och behandling av psykisk ohälsa.
- Stöd- och behandlingsinsatser för såväl barnet som för barnets familj/vårdgivare/stödpersoner påbörjas så fort som möjligt.

9: Kompetensutveckling

- Personalen får regelbunden utbildning, individuellt och som team.
- Personalen erbjuds handledning och stöd från kollegor.
- Personalen utvecklar regelbundet sin kompetens och har tillgång till utbildning på olika sätt: via vägledning, rådgivning, handledning, studiebesök, informationsmöten, föreläsningar.
- Utvecklingen följs upp. Det finns ett tydligt system för att utvärdera och granska Barnhuset.
- Utvärderingen av Barnhuset ligger till grund för åtgärder för att förbättra Barnhusets verksamhet.

10: Prevention: informationsspridning, medvetandegörande och extern kompetensutveckling

- Extern kompetensutveckling: Barnhuset erbjuder riktade åtgärder för att öka kompetensen och kunskapen hos yrkesutövare som arbetar för och med barn, till exempel genom att anordna studiebesök, informationsmöten och föreläsningar och ta fram skriftligt material.
- Barnhuset bidrar till datainsamling och informationsspridning: Data samlas in på individ- och gruppnivå och statistik sprids till lämpliga aktörer som beslutsfattare, den akademiska världen, anställda inom barnavård samt den bredare allmänheten.

OBS!

Våld mot barn definieras enligt artikel 19 i FN:s Barnkonvention: "alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, innefattande sexuella övergrepp".

I de svenska nationella riktlinjerna för Barnhus definieras målgruppen så här:

- Barnhusets målgrupp innefattar barn som misstänks vara utsatta för misshandel och andra våldsbrott enligt 3 kap brottsbalken (brott mot liv och hälsa), olaga frihetsberövande, grov fridskränkning, människohandel, olaga tvång, olaga hot, ofredanden, och andra brott enligt 4 kap brottsbalken (brott mot frihet och frid), och där utredning inleds parallellt av sociala myndigheter samt av åklagare och polis.
- Våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt tvång, våldtäkt, köp av sexuell handling av barn och övriga brott enligt 6 kap brottsbalken (sexualbrott)
- Kvinnlig könsstympning enligt lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor.
- De angivna brottstyperna inkluderar brott med hedersmotiv.

Ladda ned uppföljningsverktyget

För att använda verktyget laddar du ned Excel-filen från <http://www.childrenatrisk.eu/promise/trackingtool>.

P R O M I S E

PROJECT SERIES

**Projektserie PROMISE finns på
www.childrenatrisk.eu/promise**

European Barnahus Quality Standards

Guidance for Multidisciplinary and Interagency Response to Child Victims and Witnesses of Violence

Enabling Child-Sensitive Justice

The Success Story of the Barnahus Model and its Expansion in Europe

PROMISE Compendium of Law and Guidance

European and International Instruments concerning Child Victims and Witnesses of Violence

The PROMISE Tracking Tool

Promoting Progress on Barnahus in Europe

Advocacy Guidance

Dokumentet har producerats med finansiering från EU via programmet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap (2014-2020). Publikationen återspeglar bara författarnas synpunkter och EU-kommissionen kan inte hållas ansvarig för hur informationen i publikationen används.

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Svensk bearbetning har finansierats av Stiftelsen Allmänna Barnhuset, en statlig stiftelse med uppdrag att stödja metod- och kunskapsutveckling med syfte att stärka barn och ungdomar i socialt utsatta situationer.

